

årgång 12

Julen-84

LARY

laryngernas tidning

I STÄLLET FÖR BLOMMOR
TÄNK PÅ LARYNGFONDEN !

MED DITT BIDRAG STÖDER DU
REHABILITERING AV MED-
LEMMAR I RIKSFÖRBUNDET
FÖR LARYNGEKTOMERADE

PG 91 82 58 - 5

INSIDORNA

- 2 Julhälsningar fortsätter
- 3 Uppsalaföreningen tio år
- 5 Från styrelsens höstmöte
- 7 Vitbok
- 8 Red's spalt
- 10 Kanslispalten
- 12 Föreningarnas rapporter
- 18 Unik tjej
- 20 Om kärlekskramp
- 25 Folkhemmet åter !
- 26 Med posten
- 31 Hjälpmedelsmarknad
- 32 Funktionärsförteckning

*God Jul
och
Gott Nytt År
önskar*

FRÅN GÄVLEFÖRENINGEN

Siv Baglien

Karin Baglien

Erik och Brita Larsson

Ingvar och Eira Hårdin

Karin Söderberg

Göte och Karin Olsson

Erik och Astrid Östberg

Åke Embretsen

Anna Greta och Sigge Johansson

FRÅN GÖTEBORGSFÖRENINGEN

Agnes Nilsson

Karin Alexandersson

Thure Svensson

Karin och Eric Jarström

Sigrid och Harald Ryfors

Torborg och Eric Slättberg

Marta och Gustav Andersson

Ester och Samuel Goldberg

Maj-Britt och Åke Sterner

Elsa och Bror Andreasson

Gullvi och Gösta Jorbede

Elly och Sven Pettersson

Maj och Eric Hermansson

Irène Pettersson

Eva Årlin

Ingrid Forss

Signe Jacobsson

Harry Olsson

Maj-Britt Lundgren

Berit och Sten-Eric Ericsson

Märta och Erik Wiktorsson

Inez och Gunnar Börjesson

Maj och Filip Hiller

Karin och Åke Liljegren

Karin och Stig Jonson

Ulla-Brith och Sven Johansson

Gunnar Johansson

FRÅN LINKÖPINGSFÖRENINGEN

Ann-Britt och Karl-Erik Eriksson

Rune och Edit Pettersson

Eva och Carl Aspling

Aina och Bror Johansson

Inga-Lill och Bengt Nilsson

Helny Yhlén

Christie (Ninna) och Henry Svensson

Birgit och Nils Björk

Einar Pettersson

Arne och Ulla-Britt Andersson

Marianne och Gunnar Aurell

*God Jul
och
Gott Nytt År
önskar*

FRÅN LUND-FÖRENINGEN
Alla medlemmar

FRÅN STOCKHOLMSFÖRENINGEN

*Josef Laszlo
Elsa och Helge Sundin
Märta och Sven Nylander
Ann Britt Nylander
Göran Nylander
Tomas Nylander
Elise Lindqvist och Stig Lindb
Oskar Lundgren
Signe och Hasse Eriksson
Lilly och Åke Amnelius
Märta och Alex Engdahl
Iris och Knut Andersson
Ruth Eriksson
Eivor Mogren
Ingegärd och Eric Larsson
Sven Petersson
Gunnar Albinsson*

*Vide och Solveig Andersson
Eva och Åke Bubne
Irène Albertsson
Karen och Rikard Pedersen
Ingegerd och Curt Bengtsberg
Karin och Oskar Norén
Inez Nilsson
Margit Eriksson
John Danielsson
Ella och Tage Wanselin
Gun Palmqvist
Birgit Blange och Axel Selander
Linnéa och Elof Bystedt
Iris och Sven Svensson
Allan Blomqvist
Ann-Marie och Harald Esbo
Lilly Lindqvist*

Birgit och Rolf Fischer

FRÅN UPPSALAFÖRENINGEN

Alla medlemmar

*Dessutom en särskild hälsning från de fem deltagarna i
Regionkurs Nord*

FRÅN ÖREBROFÖRENINGEN

*Ingeborg och Axel Andersson
Ann-Marie och Bertil Lindström*

*Gerd och Arne Folkerman
Harriet Pettersson*

UPPSALAFÖRENINGEN

10 ÅR

Föreningen som bildades den 28/2 1974 firar i år sitt 10-års-jubileum med en lunch på restaurang Domtrappkällaren i Uppsala.

Svea Östh blomsterbyllades vid jubileumsfirandet

Tio år är en lång tid. I föreningens protokoll för den senaste femårsperioden finner jag att verksamheten kunde varit bättre. Orsaken till detta är, att föreningen genom sjukdom miste flera av sina medlemmar 1979. 1980 avled föreningens ordförande Sigfrid Östh. Föreningens verksamhet avstannade för en tid. På årsmötet 1981 valdes Svea Östh till ordförande för föreningen. Genom medlemmarnas stöd och intresse har vi fått upp vår föreningsverksamhet.

Föreningen har med ett ombud deltagit i en funktionärskurs på Utö, samt i HCK Prismas konferens "Patienten och framtiden", och vidare i en konferens, "att leva med handikapp" och dessutom genom Gunilla Beling deltagit i en föreläsning på Huddinge Sjukhus.

Vi deltog med två medlemmar i Riks- HCK: s mäs sa i Göteborg. Föreningen har även deltagit i en konferens om Uppsala läns utlandsvård och genomfört en tvådagars tal- och rekreationskurs. Kursledare var logoped Gunilla Beling.

Vi har med fem medlemmar deltagit i ABF och RLEs regionskurs Nord. Vi har en uppsökande verksamhet och även en hembesökande verksamhet.

Vårt medlemsantal för närvarande 24 st. Föreningen är liten med vi behövs. Vi försöker att ställa upp för varandra. Det framgår också att

medlemmarna tycker att det är både lärorikt och trevligt på våra sammankomster, där medlemmarna med matstrupstal och röstgenerator får tillfälle att utbyta erfarenheter och ge varandra små tips och råd.

Genom föreningens besöksverksamhet har vi kunnat besöka patienter före och efter deras operation.

Det är vår förhoppning att vi genom vårt arbete kunnat vara någon till hjälp.

*Svea Östh
ordförande*

Några av gästerna på väg till Domtrappskällaren

*Anna-Greta Ståhlfors, Erik Eriksson och Anna-Lisa Lindbe
vid festbordet*

FRÅN STYRELSEN

Styrelsen har hållit sitt höstmöte.
Vi återger här något av vad som
förekom där.

- Karin Cedin meddelade per brev 31 aug. att hon från denna dag beslutat lämna sitt uppdrag som förbundsordförande i RLE. Erik Hermansson klev således upp ett steg och tog hand om rodret från detta datum. Ny styrelserepresentant från Göteborgsföreningen är Sven Petterson.
- Curt Bengtsberg redogjorde för förbundets ekonomi. Vårt anslag från staten för verksamhetsåret 84/85 blev 135 000:— vilket innebär en kraftig nedprutning av det äskade beloppet 210 000:—. Detta medför att den av riksmötet 84 fastställda budgeten måste revideras genom nedskärningar i olika konton. Läget förbättras dock av att ABF stod för kostnaderna, ca 40 000:—, för de två regionkurserna under den gångna hösten.
Det är dock önskvärt att vår nytillsatta ekonomiska kommitté kommer igång med att försöka ragga upp nya vägar att förstärka vår ekonomi.
- Ekonomi-kommittén består av Curt och Ingegerd Bengtsberg samt Erik Hermansson.
- Siv Baglien visade ett stomaskydd av tenn som kan erhållas med varierande gravyrdekor efter olika önskemål. Priset är 150–200:—. Siv tar emot beställning. (Adress/telefon, se sista sidan).
- Gävleavdelningen anordnar en resa till Rimini, Italien 16–27 maj 1985. Resan är i mån av plats öppen även för "icke Gävleborgare". Kostnad ca 3 600:—. Anmälan skall vara Siv Baglien tillhanda senast 31 mars.
- Rolf Fischer meddelade att Cancerfonden kommer att uppvaktas med en ansökan om anslag till vår informationsverksamhet. Vi planerar bl.a. en utbildning av informatörer, så att vi har minst en i varje län, till att börja med, som kan ställa upp i skolor på möten etc.
Vi vill också försöka få ut ett flygblad med lättfattlig informa-

tion om vårt handikapp samt göra en video-film om den laryngektomerades vardagsbesvär. Till detta hoppas vi således på Cancerfondens stöd.

- Eric Hermansson leder en kommitté som har uppdraget att verka för en mera generös och rättvis fördelning av handikappersättning till oss larynger. En delegation från RLE kommer att uppvakta Riksförsäkringsverket med krav på en bättre tingens ordning härvidlag. Delegationen består, förutom Erik, av Curt Bengtsberg, Arne Folkerman och Elise Lindqvist.

- RLEs mötespatrull har besökt Kalmar läns HCK för att försöka stimulera vår Kalmar-förenings verksamhet genom samverkan med HCK. Laryngerna i området kommer att inbjudas till en tvådagars samvaro för att diskutera sin situation.

Mötespatrullen består av Ingerd Bengtsberg och Elise Lindqvist.

- Rolf Fischer meddelade att en skrivelse kommer att tillställas Handikappinstitutet där vi återupptar frågor om diverse tekniska LE- hjälpmedel, som vi tidigare framfört önskemål om. Det gäller t.ex. den sammanställning av hjälpmedel som en nordisk kommitté arbetat med enligt beslut på nordiska kongressen i Stockholm 1979. Dessutom tas upp frågan om luftfuktare som bidragsberättigat hjälpmedel,

AIOLOS inhalator och en telefonlur med förstärkning av både in- och utgående tal.

- RLE kommer att få en förtroendeläkare. Doc. Stig Haglund, Karolinska Sjukhusets ÖNH- avdelning har lovat ställa upp.

- RLE deltar med en monter i utställningen "Handikapp -85" i Göteborg 1-5 juni. Göteborgsföreningen svarar för vårt engagemang.

- Styrelsen beslöt att LARY skall delas ut gratis till läkare, logoped, logopedelever, sjuksköterskor och övrig personal på regionsjukhusen.

- Elise Lindqvist meddelade att kontakt tagits med Riksdagens partigrupper för sammanträffande i avsikt att framföra vår handikappgrupps önskemål om samhällets åtgärder för att förbättra vår vardagstillvaro, t.ex. tillsättande av LE-konsulenter, förbättrad rehabilitering, klimatbehandlingsresor.

LARY kommer hädanefter att läggas ut i Riksdagens tidskriftsrum.

- Rolf Fisher föreslog att vi ska ändra namnet på vårt förbund till något svenskt, som är lättare att marknadsföra; t.ex. Röstska-dade, stämbandslösa, strupopoperade, talskadade eller liknande. Styrelsen beslöt att ta upp frågan till närmare diskussion på nästa möte.

VITBOK

från patienter

En vitbok från patienter och personal har producerats i samråd med S p r i (Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut.)

Avsikten med denna förträffliga bok är att stämma till eftertanke. Att på olika vårdenheter sätta igång diskussioner om frågor som det ibland kan vara svårt att prata om.

Några synpunkter man anser viktiga:

att personalen anstränger sig att tala en begriplig svenska	att inte samma besökstid ges till flera patienter
att få förklaringar av medicinska fackuttryck	att någon kommer och hämtar i väntrummet
att få läsa sin journal och få den förklarad	att det finns något att läsa (varför inte lättläst information om vanliga sjukdomar och hälso-råd?)
att skriftlig information lämnas som komplement till den muntliga informationen	att patienterna på akutmottagningar sorteras, kanske någon form av lätt-akut
att anhöriga blir informerade om patienten så önskar	att kunna få komma till vårdcentral vissa tider varje dag utan att behöva beställa tid i förväg.
att få besked om väntetidens längd	
att inte behöva sitta avklädd långa stunder och bara vänta	

Boken kan beställas från *Spris publikationscentral, Box 27310, 102 54 Stockholm, 08 - 63 05 60.*

Curt

Redaktörns Spalt

SKRIANDE BEHOV

Det hände en gång att jag kom i ambulans till S:t Görans Sjukhus i Stockholm. Läkare och övrig personal stirrade till synes helt oförstående på mitt andningshål. Läkaren frågade slutligen: "Har du tappat respiratorn?"

Man upphör aldrig att förvånas över den stora bristen på kunskaper om vårt handikapp, som synbarligen finns även inom sjukvården, till och med hos läkarna.

Naturligtvis är inte felet deras. Det man inte fått lära sej kan man inte heller på direkten fatta hur det fungerar.

Men det här vet ju vi medlemmar redan så det är väl inte lönt att offra spaltutrymme på ? ! Jo, jag tänkte ta upp det i alla fall. Man hoppas ju att LARY blir läst även utanför vår krets. Vi delar ju ut

ett antal ex i informationssyfte och har till och med tänkt skicka varsitt exemplar i näven på några av beslutsfattarna i riksdagen.

Vi planerar också just nu en i övrigt massiv informationsdräjäv med sikte på att nå t.ex. eleverna i grundskolan, polis, sjukvårdspersonal med flera. Att komma ut i grundskolan är säkert det som på längre sikt ger den bästa effekten. Unga människor är nyfikna, har lätt att fatta och förhoppningsvis tar dom informationen med sej hem för att dela med sig till övriga familjemedlemmar.

Vi bör också försöka få fram ett rikstänkande nät av informatörer, som skolor, föreningar o.s.v., i mån av behov kan rekvirera tjänster från. Men till det här måste skaffas en massa pengar, om det inte ska stanna bara vid rena önsketänkan-

det, och därvid finns olika vägar som förhoppningsvis kan ge erforderliga medel.

En väg är ju att söka bidrag ur t.ex. Cancerfonden. Man bör då ha ett väl genomtänkt förslag med ekonomiska kalkyler, som man får försöka sälja. Våra önskemål ser ut så här:

- att få göra en veckolång utbildning på Mariebergs Folkhögskola för ett 25-tal blivande informatorer
- att framställa en videofilm till hjälp åt informatörerna i deras fältarbete
- att trycka ett litet flygblad i massupplaga, med de väsentligaste upplysningarna om vårt handikapp, för utdelning till de aktuella målgrupperna.

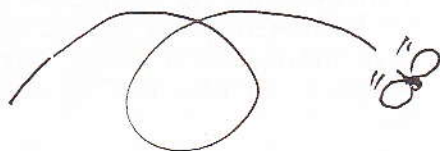
En annan väg är att försöka få en insamling via Radiohjälpen. Jag vill

minnas att vi hade ett halvt löfte genom HCK för ett antal år sedan. Det kanske kan vara dags att ta upp den möjligheten igen.

När det gäller insamlingar till handikappade finns dock en del negativa synpunkter. Man tycker att samhället självt bör ta det fulla ansvaret för oss handikappade, och det är självklart DET vi ska satsa på. "Ett samhälle för alla". Givetvis!

Men ändå . . . I en tid när många klagar över en svällande offentlig sektor eller åtminstone över ett högt skattetryck, kan man väl trots allt se något positivt i, att en del människor är beredda att direkt ur egen pluska öka på där samhällets resurser inte tycks räcka. Frivilligheten lär det väl inte vara något fel på. Den går väl bättre ihop med svängrum än med svängrem! Eller hur?

Rolf

*En Servox-fantast ifrån Kumla
satt på en stubbe å fumla.
En geting som kom
frågade om
hans logoped var en humla*

KANSLI

spalten

Från kanslifönstret ser jag singlarde löv. De faller i all sin försvinnande, färgsprakande glans. Mina tankar snuddar vid, att inom kort har snön lagt sitt vita täcke över marken och gömmer sommarens alla minnen och grönska. Tills allt på nytt sprudlar till liv, när vårens värme kommer. Julen närmar sig med stormsteg. Den ger oss rika möjligheter till en varm och innerlig samvaro, där ljusen sprider värme och där våra barn, släkt och vänner på något sätt kommer oss så nära.

Om vi så skulle tala om mera triviala ting. Vi har tillsammans med ABF genomfört två regionkurser. Sydkursen var förlagd till Nässjö den 10–13 sept. –84 och Nordkursen i Stockholm den 1–3 okt.

–84. Båda kurserna blev lyckade tack vare den stora uppslutningen och deltagarnas positiva inställning. Kursernas röda tråd var, att kunskap—utbildning—gemenskap är en målsättning vi måste sträva efter för att bättre kunna driva RLEs frågor. I efterhand har jag fått besked om, att lokalföreningarna med all kraft skall försöka starta cirklar. Det är glädjande att höra och jag önskar lycka till.

Tack alla ni, som deltog i de två regionkurserna. Tack vare er kunde vi genomföra dem. Jag blev därför mycket ledsen, när vi fick inställa en tvådagars kurs i Kalmar beroende på för få anmälningar. Men jag ger inte upp så lätt. Återkommer med en ny inbjudan nästa år, fast på ett bredare fält.

Det är mycket som händer på förbundet. Det känns stimulerande. Några axplock:

- Uppvaktning hos Riksförsäkringsverket, där vi skall diskutera handikappersättningen.
- RLE har fått en egen förtroendeläkare.
- Cancerfonden uppvaktas om medel till vår verksamhet.
- Handikappinstitutet uppvaktas angående hjälpmedel.
- Komplettering skall arbetas fram till studiematerialet "Att Tala"

- RLEs mötesarrangörer skall besöka lokalföreningarna.

Som du förstår har vi satt in alla krafter på att förverkliga det aktionsprogram som riksmötet beslöt genomföra.

Det är min förhoppning att det nya året skall bringa glädje och framgång för Er alla.

*GOD JUL och GOTT NYTT ÅR
tillönskas av
Elise*

FÖRENINGARNAS RAPPORTER

I april anordnade vi en talkurs på Foniatriska avdelningen på Sahlgrenska. Kursen hade samlat 14 opererade medlemmar samt 15 logoped med handledare, med logoped Per Svensson i spetsen. Till förfogande stod all sorts teknisk utrustning för vårt arbete. Vi samlades vid en kopp kaffe och informerades om dagens program. Efter avslappningsövning samlades vi i små grupper. Varje grupp fick genomgå inspelning av telefonsamtal samt video för att kunna testa vårt tal och våra röstresurser.

Föreningen bjöd samtliga närvarande på lunch på Vita Bandets restau-

rant. Efter lunchen gjordes en genomgång och utvärdering av dagens kurs. Samtliga deltagande verkade mycket nöjda och önskade att få flera sådana kurser. Vi inom styrelsen tackar för ett mycket väl genomfört arbete.

Onsdagen den 16 maj 1984 var en hemlig resa med buss anordnad. 33 st var anmälda. Resan gick till Ulricehamn där kaffe med dopp serverades. Färden fortsatte vidare till Gränna där lunchen stod serverad. Efter lunchen tog vi båten till Visingsö och åkte remmalag, vilket var mycket roligt för många av resenärerna. Åter på fastlandet besökte vi en polkagrifabrik där vi handlade före hemfärden till Göteborg.

Efter sommaruppehållet var på programmet en resa till Gotland under tiden 20–24 augusti. 27 st var anmälda. Resan gick med buss till Oskarshamn samt med färja till Visby där vi installerade oss på Hotell Visby. Eftersom vår buss stod till vårt förfogande så kunde vi lära känna Gotland och se dess vackra natur från alla håll. Vi var söderut till Hoborgsgubben samt norrut till Fårö. En dag var avsatt till egna strövtåg i det underbara Visby. Vi återvände med färja

och buss till Göteborg den 24. Till
allas vår glädje hade vi ett strål-
väder med härligt solsken under
hela resan.

En talkurs i Aalborg i Danmark var
nästa utflyktsmål. 22 st medföljde.
Resan gick med Stena Lines m/s
Jutlandia till Fredrikshamn samt
med abonerad buss till Aalborg. Vi
installerade oss på det mycket om-
talade Hotell Hvide Hus. Våra rum
var belägna i sjunde våningen och
alla hade balkong. Middagen intogs
i femtonde våningen och härifrån
var en underbar utsikt över staden.

En egen lokal stod till vårt förfo-
gande för genomförande av talkur-
sen. Efter avslappningsövning gjor-
des intensiva röstövningar samt

bandinspelningar. Talkursen pågick
i c:a 8 timmar varefter en gemen-
sam middag var serverad. Före hem-
resan från Aalborg genomgicks kur-
sen och en utvärdering gjordes. Kl.
12.00 avgick bussen från Aalborg
till Fredrikshamn. Med m/s Stena
Danica avreste vi kl. 14.30 Efter av-
gången samlades vi till gemensam
lunch ombord. Vi anlände till
Göteborg kl. 18.00.

Kvar på föreningens program står
den sedvanliga Julfesten som star-
tar fredagen den 7 december samt
en bussresa med tillhörande julbord
till hemligt mål onsdagen den 12
december.

Hälsningar
Eric – Sven

*Glada larynger från Götet på buss-
utflykt till Gotland*

*Samtliga nyinsatta tänder
har utfallit till belåtenhet!*

STOCKHOLM

Stockholms-laryngerna har haft en fin hösttermin med hittills tre välbesökta möten, och ändå återstår, i skrivande stund, russinet i kakan: Lucia-festen som vi lyckats pricka in på själva Lucia-dagen.

September: 47 deltagare.

Välljudande operettsånger av Göran Back med pianoackompanjemang av Lennart Bjelke, båda från Oscars uppsättning av Glada Änkan.

Henry Iserman läste Ferлиндikter, som uppskattades av oss alla, då han läser med inlevelse och i någon mån beroende på att han liknar Ferlin som om han vore hans tvillingbror.

Oktober: 33 deltagare.

Som "inträdesbiljett" till detta möte hade vi uppmanat medlemmarna ta med en bok. Böckerna räckte till 5 bokpaket, som utlottades på inträdesbiljetten och dessutom till en ur alla synpunkter lyckad bokauktion. Kassan fick ett stort tillskott och de utauktionerade böckerna ger säkert inoparna många trevliga stunder.

Mötet beslöt dessutom att föreningen skall organisera 2 ev. 3 cirklar under våren på temat "Värmland", som vi skall avsluta med en gemensam Värmlandsresa i maj.

November: 32 deltagare.

Ordföranden i Landstingets förtroendenämnd, Ingrid Segerström,

gav oss en redogörelse för nämndens arbete. Hon poängterade att Förtroendenämnden är till för Dig som patient och kan informera Dig om Dina rättigheter och hjälpa Dig att få de kontakter Du behöver i sjukvården. Landstingets Förtroendenämnd ska hjälpa patienterna bl.a. genom att främja kontakter mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonal.

Ingrid Segerström

Efter Ingrid Segerströms anförande följde en diskussion, som utvisade en stor ovisshet om patientens möjligheter vid såväl akutmottagningar som i sjukvården i övrigt.

Som ett par skrämmande exempel på hur laryngektomerade kan behandlas nämndes t.ex. när perso-

nalen på akutmottagningen frågade: Har du tappat din respirator? Dessutom envisades ambulanspersonalen att köra till fel sjukhus varifrån vidare färd genast måste företagas. Eller fallet då ingen kunde sköta en slem sug utan patientens hustru måste tillkallas en tidig morgon för att hjälpa till. Observera att sjukhuset ifråga har en stor öron-näsa-halsavdelning som utför laryngoperationer.

Vi hoppas att i framtiden liknande incidenter icke skall behöva förekomma, utan att all berörd personal skall lära sig även hur en laryngektomerad skall skötas.

Ingegerd

*Ingegerd Bengtsberg leder mötet.
Helge Sundin för protokollet*

UPPSALA

Vi är just nu upptagna av att förbereda föreningens 10-årsjubileum. En genomgång av gamla protokoll visar att medlemsantalet aldrig varit högre än de 24 som vi kan notera i dag.

Vi blev mycket inspirerade av RLE/ABFs regionkurs, så att vi tänker försöka få igång en cirkel av något slag. Men av erfarenhet vet jag att våra medlemmar är mest intresserade av att träffas för utbyte av erfarenheter. Man vill konstatera att det går att göra sej förstådd vare sig man talar med matstruken eller med röstgenerator. Men vi ska i alla

fall se om vi kan hitta något lämpligt ämne för en cirkel.

Jag funderar också över om man inte skulle kunna tänka sig något inslag på våra möten t.ex. ett föredrag, som kan ge ett lite intressantare innehåll.

Svea Östh

Svea!

Jag tycker Du ska ta kontakt med Ingegerd Bengtsberg i Sthlms-föreningen. Där kan Du säkert få värdefulla tips. Titta förresten på vårt höstprogram, som finns återgivet i korthet här intill.

Rolf

VÄXJÖ

En hälsning från Kronobergs län

Kronobergs länsförening för laryngektomerade, KLL, har gjort två mycket trevliga utflykter i sommar. Den första gick hem till våra medlemmar Maja och Herbert Ekberg i Ljungby. De bjöd på strålande väder, förevisning av en fantastisk trädgård med magnifika odlingar. Det lekamliga blev också väl tillgodosett. Maja har visat sig vara en fantastisk konditor. Tänk vilka tillgångar vi har i föreningarna!

Den andra utflykten gick till Visingsö i början av augusti. Vi hyrde en buss. Disa Gustafsson, som varit medlem i föreningen i många år, övertalade sin man att köra oss. Vi gav oss iväg tidigt på morgonen via Ljungby. Frukost intogs på Grännaberget. Det regnade visserligen lite men vi hade trevligt ändå.

Tiden räckte, om än knappt, till för en kort rundtur i Gränna stad. Bl.a. tittade vi på polkagristillverkningen.

Vi tog bussen med oss över till Visingsö. Där tittade vi först på den fantastiska örtagården. Sedan var vi inne i Brahekyrkan. Därefter gick färden via mullbärsträdsodlingen till Näs slottsruin från 1100-talet. Utsikten där var fantastisk. Efter rundtur på Visingsö intogs lunch på Gyllene Uttern. Vad skulle man äta om inte färsk Vätternröding! På hemvägen besöktes Röttleby nere vid Vätterns strand.

Efter en lång och innehållsrik dag kom vi hem sent på kvällen, trötta men belåtna.

Tyvärr hade alla glömt kamerorna hemma.

Hälsningar
Inger Rehnberg

ÖREBRO

Översänder härmed några rader från Örebrofronten och meddelar att vi inte ännu har insomnat. Det är ju nu mörka kvällar och dimman ligger tät över nejden. Ibland får man nog en del samvetsqual för att man inte gjort så mycket som man skulle vilja, men dagarna går. Visserligen är jag ute och rör på mej ganska mycket nu. Nästan varje dag är jag ute på någon aktivitet.

Vi håller på med ett par studiecirklar nu. En som handlar om "Vad styr sjukvården?" Ett ämne som en känd personlighet i Örebro, Lars Östman, har skrivit. Han har varit mycket engagerad i landstinget och därför också som sjukvårdspolitiker i många år. Denna kurs kan varmt rekommenderas. Vi är två från RLE i denna. Sedan har vi en kurs i föreningskunskap och ekonomi. Där är vi också två från RLE med. Att ordna någon kurs enbart

för larynger är svårt. Alla är ju så gamla nu i vår förening, så det kan vara lite svårt att motivera dem för studier. Så det gäller att hoppa på några andra föreningars kurser.

De som vi är med i nu är i HCKs regi. I kväll har vi ombudsmöte i Läns- HCK och i måndags hade vi nöjet att vara med på kummun- HCKs ombudsmöte. Alltid kan man snappa upp något och som vi kan ha nytta av. På lördag och söndag 17-18 nov. skall jag på funktionsstudier i Kumla. Det handlar om hur vi inom de olika föreningarna skall arbeta tillsammans. Vi ser fram emot en givande kurs.

Lördag 8 dec. skall det bli s.k. "Öppet hus" på A-huset där de flesta föreningarna deltar och har utställning om sina handikapp. Vi kommer att få hjälp med material från Karlstads Syrgasfabrik (Evert Ryberg), som skall tala om Ailos-systemet vilket verkar vara till gagn för oss och även för andra grupper såsom astma- o allergigrupperna.

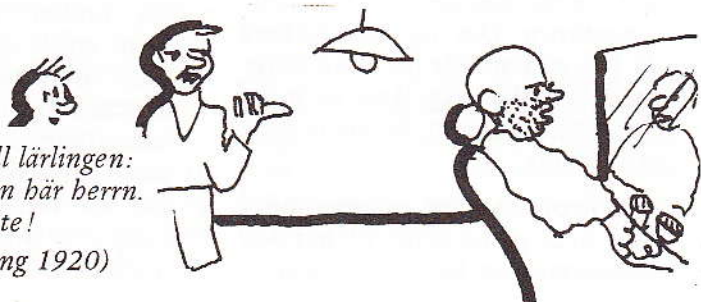
m.fl. Vår medlem Bertil Lindström har nu en längre tid provat detta system och tycker att det är mycket bra. Även jag har ju provat detta och instämmer gärna med Bertil. Hoppas det kan drivas fram så vi kan få det som bidragsberättigat hjälpmedel.

I övrigt kan jag meddela att det inte har förekommit så många laryngoperationer i Örebro på senaste tiden. Och det är ju bra. Ju färre desto bättre. Dessutom kan jag tala om att vilken dag som helst nu kan vi få besked om nya lokaler på Medborgarhuset. Vi skall dela en lokal med RNJ och det går säkert bra.

Dom har vi jobbat i lag med förr och det är inga problem förresten är jag själv med i RNJ och det är bra.

Ja, nu har jag skrivit några rader och talat om hur vi fungerar. Men mer skulle vi ju vilja. Det finns inte så många som vill eller kan ställa upp, så man får väl hålla på så länge man orkar.

Arne Folkerman

*Frisörmästaren till lärlingen:
- Du kan raka den här herrn.
Men skär dej inte!
(Ur Hemmet årgång 1920)*

UNIK TJEJ !

Siv Baglien är landets enda officiella konsulent för oss larynger. Hon är anställd sedan 1980 av landstinget på en halvtidstjänst inom Gävleborgs län.

Siv intervjuas och porträtteras i landstingets tidning "X-kontakten".

- Anställningen fick jag efter att ha varit på ett sjukhus och informerat läkare, logopedier och kuratorer. En av läkarna tyckte att han lärt sig så mycket av min information, att han skrev en motion till vårt landsting vilket resulterade i att den här tjänsten blev till, berättar Siv.
- En dag på mitt jobb kan t.ex. se ut så här. I går besökte jag två äldre män för att hjälpa dom tillrätta med användandet av Stoma-aid. Därefter besökte jag en annan laryng, som hade fått fel på sitt laddningsaggregat till röstgeneratorn. Om jag inte lyckats få fart på såna här tekniska hjälpmedel brukar jag låna ut mina egna tills jag kan få hjälp med reparation.
- I morron har jag information i fyra 8:or på en skola i länet och dessutom har jag att informera i en rökavvänjningsgrupp och en friskvårdsgrupp. De två sistnämnda uppgifterna får jag göra på kvällstid.
- Det tillhör också jobbet att besöka patienter som ska opereras. Både före och efter operationen. Där har man en bestämd känsla av att informationsbehovet är som störst. Men man får ofta en fin respons även i skolorna och på de olika föreningsmöten som man medverkar på, fortsätter Siv.
- Jag brukar börja min information med att presentera mej själv. Berättar sedan om strupcancern och tillhörande problem, varvid jag också är noga med att tala om hur bra det går att fungera med ett handikapp — om vissa hinder blir undanröjda. Jag talar också om

hur en laryng ska ges "första hjälpen", genom "mun-till-stoma-metoden" o.s.v. efter en olycka.

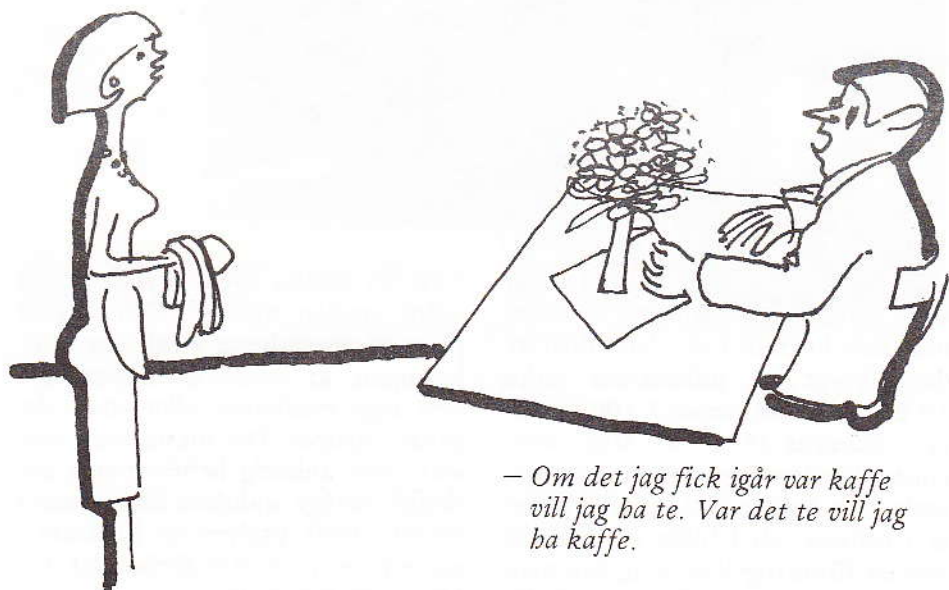
Jag brukar också visa upp en del av våra hjälpmedel och låta de som har lust få prova dem. Några dia-bilder har jag också att visa, om så önskas.

Som väl de flesta vet, är Siv själv laryngektomerad och ordförande

sedan många år i RLEs Gävle-förening.

- Vi har tio larynger från Sundsvall i föreningen, tre från Kopparberg och de övriga 35 från Gävleborgs län, slutar Siv.

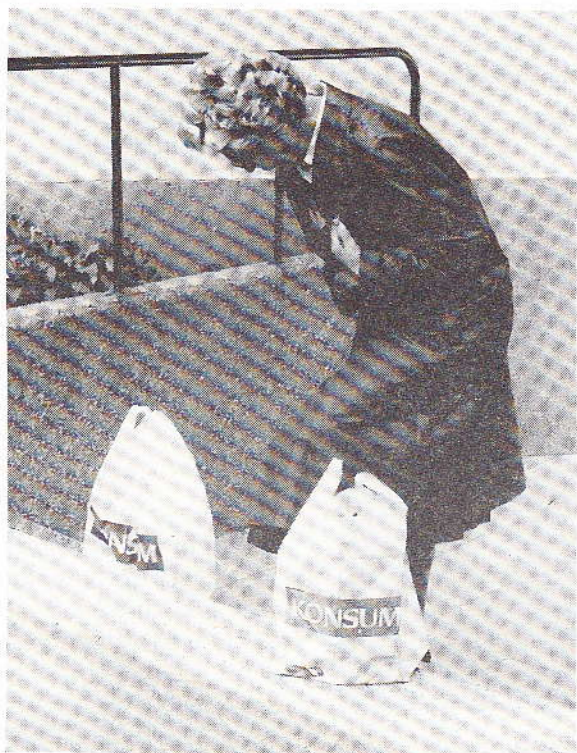
Alla är dock lika välkomna till Siv, som är mycket efterfrågad, och säkert arbetar mer än heltid på sin halvtidstjänst, avslutas reportaget i "X-kontakten".

- Om det jag fick igår var kaffe vill jag ha te. Var det te vill jag ha kaffe.

OM KÄRLKRAMP

SAKLIGT och VARDAGSNÄRA
OM KÄRLKRAMP I NY SKRIFT

Kärlkramp i hjärtat brukar man kalla sjukdomen. Omkring 125 000 män och kvinnor i vårt land lider av den. Varje år tillkommer cirka 10 000 nya fall, varav 1 100 är svåra, i åldrarna 35–69 år. Den medicinska benämningen är angina pectoris, som helt enkelt betyder smärta i bröstet. Med hjälp av medicin och en förnuftig livsföring kan man lära sig leva ett ganska normalt liv

med sin angina. Men varje år utförs också mellan 600 och 700 angina pectoris-operationer i fall där kärlkrampen är klart invalidiserande och inga mediciner eller andra åtgärder hjälper. Det mesta man som sjuk eller anhörig behöver veta om denna vanliga sjukdom finner man i en ny skrift utgiven av Folksam i samarbete med Riksförbundet för hjärt- och lungsjuka.

Enkelt och sakligt i en vardagsnära varm ton berättas här om hur det känns att få kärlekskramp, om sjukdomens orsaker och behandling genom medicinering eller operation, om riskgrupper, lämplig livsföring m.m. En f.d. patients personliga skildring av sin sjukdom och operation och om att bli frisk efter ett långt och svårt år med angina inleder och ger säkert en psykologiskt värdefull möjlighet för många att känna igen olika sjukdomsdetaljer och upplevelser.

— I själva verket är kärlekskramp i hjärtat sällan verklig kramp och inte heller i själva hjärtmuskeln. Benämningen angina pectoris, som alltså betyder smärta i bröstet, är både riktigare och beskriver bättre hur sjukdomen känns, säger dr Karin Schenk-Gustafsson vid Huddinge sjukhus hjärtklinik, en av de tre läkareexperterna som intervjuas i skriften.

Om man får ont i bröstet bakom bröstbenet med smärtor som ibland strålar ut i armarna, oftast den vänstra, ibland också upp mot halsen och hakan, ja då är det sannolikt angina man drabbats av. Vanligast är att smärtorna uppträder vid ansträngning, t.ex. man gräver i trädgårdslandet eller klippar gräsmattan på sommaren, när man skottar snö på vintern, eller när man bär hem tunga matkassar från affären. Det är också vanligt att man får ont när det är kallt och blåsigt ute. Eller när man ätit en kraftig måltid, som ju också är en form av ansträngning. Det här kallar man ansträngnings-

angina. Men man kan också få smärtor när man vilar. Då talar man om vilo-angina.

En angina-attack kan göra intensivt ont och många människor får starka ångestkänslor. Om smärtorna varar längre än femton till tjugo minuter kan det för övrigt röra sig om en hjärtinfarkt.

ÅDERFÖRKALKNING HINDRAR BLODFLÖDET

Smärtorna i bröstet beror på åderförkalkning, d.v.s. inlagringar av kolesterol, kalk och blodproppar på blodkärlens insidor. Detta i sin tur gör att kärlen blir styva och oelastiska. Genom förträngningar hindras blodflödet och lokal syrebrist uppstår i hjärtmuskeln som inte kan fortsätta sitt arbete på normalt sätt. När man har angina pectoris är det blodkärlen som ligger utanpå själva hjärtmuskeln som blivit förträngda.

Även om det har konstaterats att man har angina pectoris, ska man så långt möjligt försöka leva som vanligt. Man får troligen ordinationen att försöka ta det lungt och vila mer än vanligt. Kraftig motion som innebär tävlingsmoment, måste man låta bli. Det är också viktigt att veta att det inte går att motionera bort förträngningarna i blodkärlen.

Om smärtorna är besvärliga finns olika slag av mediciner, som lindrar smärtorna eller förhindrar att de uppträder eller förvärras. I ett särskilt avsnitt presenteras olika medicinska preparat såväl med sina verkningar som sina biverkningar.

I ungefär tio av hundra anginafall blir det aktuellt att överväga operation. Innan beslutet om operation kan tas måste en del undersökningar göras. Också de beskrivs ingående och sakligt i Folksams skrift. I flertalet fall går det att operera. Och i 98-99 fall av 100 går operationen bra och de allra flesta blir av med sina smärtor.

LÅNG VÄNTAN PÅ OPERATION

Men man kan få vänta länge på sin operation.

— Två eller tre veckor efter fullbordad utredning vore en rimlig tid, anser docent Stig Ekeström, överläkare vid Karolinska sjukhusets thoraxkliniker, där ungefär en tredjedel av landets alla hjärtoperationer utförs. Men Sverige har betydligt sämre resurser än t.ex. grannländerna Norge och Finland. Operationer av det här slaget kan bara göras vid fyra sjukhus i landet, förutom Karolinska även Sahlgrenska i Göteborg och sjukhusen i Uppsala och Lund.

— Det är beklagligt, eftersom det är svårt sjuka patienter som t.ex. i Stockholm nu får vänta åtta-tio månader på att bli opererade. Väntetiden är orolig och pressande både för den sjuke och för anhöriga. Den innebär desutom stora risker för att tillståndet ska förvärras och en hjärtinfarkt kanske tillstå. Möjligheterna att efter operationen återgå till arbetet minskar dessutom påtagligt ju längre sjukskrivningen varar. Självfallet får man också sämre kon-

dition under väntetiden och läkningen efter operationen kan ta längre tid. Långvarig väntetid kostar också samhället stora pengar.

Man skulle önska att patienterna inte vore så tåliga utan att de genom t.ex. patientföreningarna för hjärt- och lungsjuka försökte påverka politikerna att ge oss bättre resurser, säger docent Ekeström i skriften.

BRO BYGGS AV VENBITAR

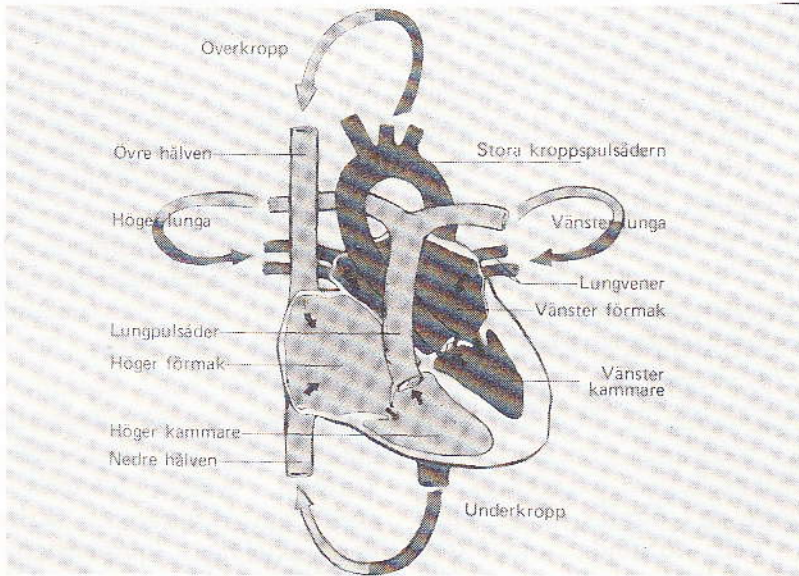
Förberedelserna inför en operation, hur den går till och vad som händer sedan man vaknat upp ur nakosen, beskrivs ingående och befriande odramatiskt i ett kapitel. Man konstaterar också att denna "finbroderioperation", där en bro av venbitar tagna från den egna kroppen byggs över de förträngda ställena i dag kan utföras med mycket liten risk för patienten, knappast större än vid t.ex. tarm- och galloperationer.

"Leva med angina" är rubriken på ett avsnitt som tar upp frågor som motion, bilkörning och körkort, flygning, bastubad, samlevnadsproblem och försäkringar.

— Det är viktigt att man tänker igenom sin situation, säger docent Olof Edhag, Huddinge Sjukhus. — Kanske kan man på något sätt förändra sin dagliga tillvaro, så att sjukdomen blir lättare att leva med. Det gäller inte minst yrkesarbetet. Ibland finns det möjlighet att ändra på de tunga arbetsmomenten, som utlöser anginan. De psykiska påfrestningarna kan det vara svårare att göra något åt. Då måste man försöka diskutera problemen med

arbetsgivaren och också ta upp förhållanden till arbetskamrater, över- och underordnade. Men det finns många som kan arbeta hela dagen utan att känna det minsta av sin angina. På väg hem kommer smärtorna. Det kan vara ett tecken på

att allt inte är som det borde därhemma. Att försöka reda upp den situationen, om det är möjligt, är ett sätt att undvika att få angina-attacker. Med hjälp av medicin och en klok livsföring kan många leva ett ganska normalt liv.

FARLIGT ATT HÄRDTRÄNA

En god kondition är bra för den som har kärklamp. Då orkar man mer och behöver inte få attacker så ofta. Men god kondition innebär *inte* att man ska hårdträna. Det finns patienter som inte vill erkänna för sig själva att de är sjuka. Tvärtom vill de bevisa för sig själva och kanske för omgivningen hur unga, friska och spänstiga de är. Därför pressar de sig i motionsspåren. Verkningarna kan bli ödesdigra. Men naturligtvis ska man hålla sig i rörelse. När det gäller motion utomhus och när vädret är kallt och blå-

sigt är det en viktig regel att försöka komma i gång försiktigt och "värma upp sig".

Varför en del människor får angina pectoris och andra inte, undrar man naturligtvis, särskilt när man själv har blivit drabbad. På den frågan svarar docent Edhag så här:

— Av undersökningar som gjorts på stora grupper av människor har det kunnat påvisas att de som drabbas av angina har vissa gemensamma drag, som gör att de löper större risk än andra. Det är helt klart att ju äldre man blir desto större är ris-

ken att man ska få en kranskärlsjukdom. Likaså vet man att män drabbas oftare och i yngre år än kvinnor. Enligt en undersökning i Göteborg skulle 4,3 procent av männen och 3,1 procent av kvinnorna i åldern 35–69 år ha angina. Antalet kvinnor med angina ökar procentuellt efter klimakteriet, vilket man tror beror på hormonella förändringar. Ärftlighet är också en faktor som man måste räkna med. En speciell riskgrupp är personer med diabetes, därför att den sjukdomen ökar benägenheten för åderförkalkning.

RÖKNING OCH HÖGT BLOD- TRYCK RISKFAKTORER

Alder, kön och arv kan man ju inte göra någonting åt. Men det finns andra riskfaktorer som man själv i sitt dagliga liv kan påverka. De tre viktigaste är rökning, högt blodtryck och förhöjda blodfetter. Övervikt och därmed kostvanor kan också vara riskfaktorer.

De olika riskfaktorerna samverkar. En man som röker och som väger

för mycket och därtill har diabetes löper större risk än en kvinna i samma situation. Vilket dock inte betyder att den som inte har någon riskfaktor alls är helt utan risk att få angina. Det är mycket som man fortfarande inte vet om orsakerna till den åderförkalkning i kranskärlen som leder till angina.

När det gäller rökning är risken för angina tio gånger så stor om man röker som om man inte gör det. Förhöjt blodtryck behandlas med medicinering. Lika enkelt är inte problemet med förhöjda blodfetter. I fall med bara måttligt förhöjda värden är man tveksam om det lönar sig att sätta in någon behandling.

Enkel och saklig information är alltid viktig när man blir sjuk. Skriften "Angina pectoris — en skrift om kärlekkramp", skriven av den skickliga journalisten Kajs Tidholm, erbjuder sådan i hög grad. Den kan köpas på alla Folksams kontor eller beställas från Folksams informationsavdelning, Box 20 500, 104 60 Stockholm.

1 9 8 5

består av

365	dagar	eller
8.760	timmar	eller
525.600	minuter	eller
31.536.000	sekunder	

som väntar på att
nyttjas väl!

FOLKHEMMET ÅTER!

VI MÅSTE FÅ TILLBAKA DET GAMLA FOLKHEMMET!

I dag har vi mycket goda kunskaper om vad som behövs för att rehabilitera handikappade. Det finns också ganska bra resurser och rehab-personalen är både välutbildad och engagerad. De brister som fortfarande finns är sådana som vi i HCK anser vara mycket lätta att övervinna.

Det framhöll Rolf Utberg, Handikappförbundens Centralkommitté, HCK då han på fredagen talade på Gällivare kommun—HCK:s 10-årsjubileum.

De stora problemen hittar vi i det samhälle som den handikappade rehabiliteras till. Många handikappade möter där en ensamhet och isolering som ingen är betjänt av. I flera SCB-rapporter om handikappades levnadsförhållanden kan vi se hur denna isolering tilltagit den senaste tioårsperioden. För alla dessa kamrater har de lokala handikappföreningarna och de lokala HCK-kommittéerna betytt mycket. Det är i dessa organisationer som hundratusentals handikappade funnit den gemenskap som samhället förvägrat dem. Tillsammans med andra handikappade har man genom de lokala HCK-kommittéerna arbetat för ett samhälle för alla. Ett samhälle som ska ha det gamla folkhemmets kvalitéer. Ett samhälle som präglas av tron på allas lika värde och allas lika rätt, där alla får delta efter sin förmåga och där må-

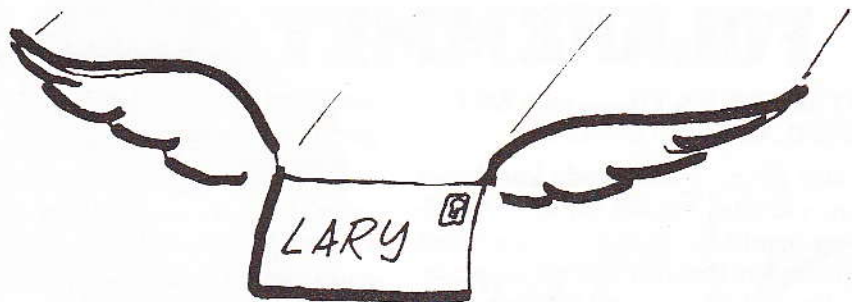
let är att alla ska få sina behov tillgodosedda, sade Rolf Utberg.

Vi i HCK är övertygade om att det stora flertalet av medborgarna har en mycket stark känsla för handikappades rätt att leva på lika villkor. Vi tycker att politiker i alltför liten utsträckning tar stöd av denna opinion för att skapa ett rättvisare samhälle. Nu låter man ett krasst ekonomiskt tänkande dominera. In på bara skinnets handikappade känna på det bistra ekonomiska klimatet. Rent reaktionära tendenser tillåts spira, fortsatte Rolf Utberg.

Det har gått så långt att det nu är helt legitimt att bromsa alla reformer som skulle minska handikappades isolering, som skulle avlasta föräldrar till handikappade barn eller som skulle kunna ge jobb och en fungerande bostad, framhöll Rolf Utberg.

Det är inte kunskap om handikappades levnadsförhållanden som fattas, inte heller kunskap om de vägar som leder till ett jämlikare samhälle. Vad som idag saknas är en samlad vilja att återskapa det gamla folkhemmet. För oss i HCK är arbetet för ett nytt folkhem en av de viktigaste uppgifterna inför framtiden. Vi måste därför bli ännu bättre i våra HCK-kommittéer. Vår styrka är samarbetet inom handikappprörelsen. Framtiden ligger i våra händer, menade Rolf Utberg.

Jean Claesson
ombudsman

MED POSTEN

När jag tog fram mina skrivsaker idag kom jag att tänka på en sång min gubbe brukade att sjunga för mig när han kom som fästman och hälsade på ikring 1930.

"Jag fattar pennan på nytt i min olärda hand å skriver till Dig uti främmande land" . . . På det viset har det varit för mig hela livet. Aldrig några riktiga skolor fick jag. Det var till att gå hos bönderna och arbeta i stället för skola. Å det blev det inga skrivkunskaper utav. Fast om sanningen ska skall till så sörjde jag inte för det, för det var ju mest katekesen å de eländigt långa psalmerna en skulle stå å kunna utantill framför en halvtokig skollärare.

Så jag är dålig till att skriva och tala fint och handen är olärd på sånt. Och de sista raderna ifrån sången kan nog också stämma att jag skriver till Dig uti främmande land. För det känns nästan som att man lever i ett främmande land när man inte vill med det skrivande ordet. Då är allt det här ett brev från en kärring i okunnighetens land.

Men så var jag på mötet i föreningen och hörde om att vi äntligen får en förtroendedoktor som jag skrev i fjor och frågade efter här i tidningen. Och vart allt glad, när jag kände på ett vis att jag kanske hjälpt till litet med den saken. Det behövs både de som hittar på saker och sedan de som ställer om så att det blir gjort. Det är svårt att säga vem utav dem som gjort den bästa tjänsten. Men nog är det bra med folk som kommer på med något nytt.

Det blev ett långt brev när jag äntligen tog mig före. Jag hade bara tänkt fråga doktorn en sak. Och sedan vill jag tacka redaktören för att han gjort som jag har sagt och inte ännu så mycket i vad jag skrivit både förra gången och nu. För jag tycker det blir så främmande om orden blir bytta och jag tror inte folk är så dumma att de inte fattar vad jag menar.

Min fråga:

Det talas och skojas så mycket om alkoholisternas röda näsa. Och jag tänker fråga varför just näsan blir röd och om det visar på någon skada på något ställe invärtes?

Jag vill fråga om detta mest för min gubbes skull. Han har en riktig ful näsa fast han aldrig

dricker sprit annat än på kalas vid högtidliga tillfällen. Jag vet att han tyckte det var retligt när han var yngre, men nu är han gammal och tycker det inte är så noga med näsan. Men det är säkert flera än jag som skulle vilja få svar på min enkla fråga.

Hustru

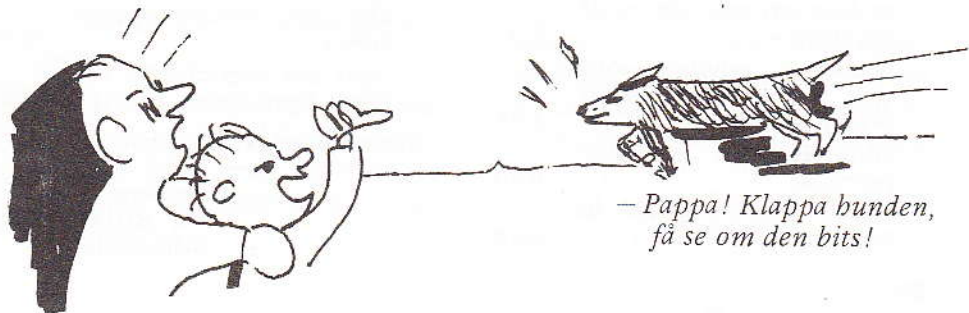
===

Tack för ditt fina brev. Visst kan Du i hög grad känna Dej delaktig i tillkomsten av vår förtroendeläkare. Som Du säger, behövs verkligen både nya friska idéer och kraft att genomföra dom. Och jag vill nog hålla med om att den som har idén kanske är den värdefullaste. Utan nya idéer blir det ingen utveckling. Ibland finns apparaten, organisationen, men effekten är låg på grund av brist på idéer.

Det är självklart att jag inte ändrar i ett manus mot någons vilja. Men många vill gärna ha hjälp med formuleringen. Man får ju också tänka på att det för läsarnas skull bör vara lättläst. Ur den synpunkten tycker jag, att det ibland kan vara befogat att sätta in skiljetecken etc. som förbättrar läsbarheten. Det kan också av utrymmesbrist vara nödvändigt att korta av texten. Andemeningen i ett manus ändras givetvis aldrig.

Tyvärr kom Ditt brev så sent i förhållande till tidningens utgivningsdag, att jag inte hinner få in ett sakkunnigt svar. Men jag lovar att Du ska få svar per brev så snart som möjligt. Övriga läsare får svaret i nästa nummer.

Rolf

Kyrko historia

Nyeds vackra 1700-talskyrka i Molkom genomgår en välbehöblig renovering. Som hjälp härtill har Blombacka AB skänkt 10.000 kr., som Uddeholms styrelse beviljat, berättar Uddeholms Personaltidning.

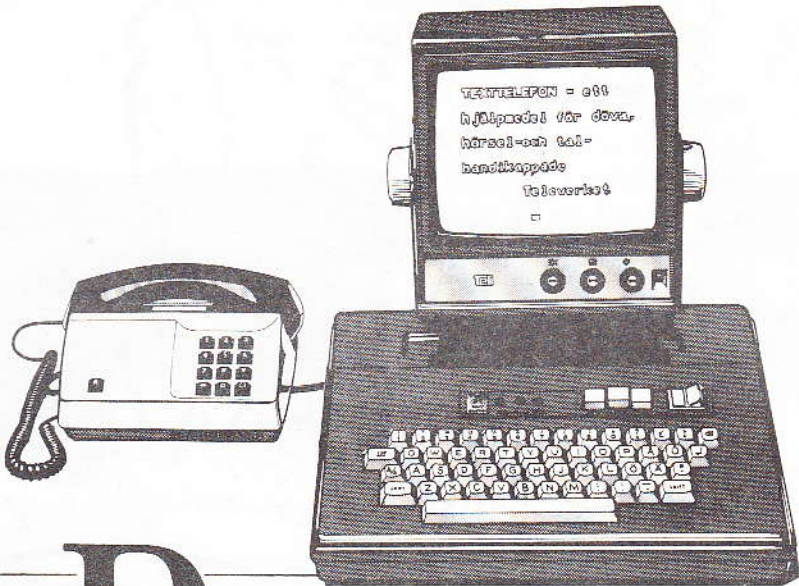
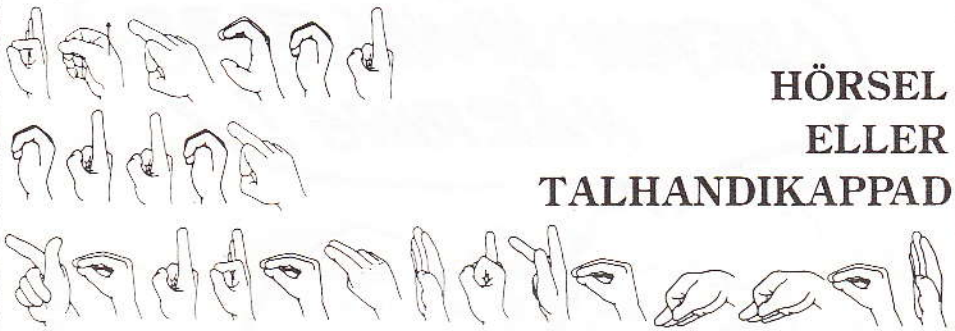
Det är inte första gången man kostat på den anrika kyrkan, men förr i världen rörde det sig om blygsammare belopp. Det bevisas av följande räkning från den 2 nov. 1825, som funnits i Nyeds kyrkoarkiv.

An Ändrat de 10 budorden samt reparerat det sjätte	2:24	" Förbättrat Maria Magdalena som var mycket illa åtgången samt delvis förstörd	5:00
" Gjort ny näsa på den ene rövaren på korset samt utsträckt hans fingrar å 6 shilling stycket	1:36	" Givit Moses mera uttrycksfulla drag samt snyggat upp hans broder Aron	1:52
" Upp-putsat Pontius Pilatus satt nytt pälsverk kring mössan samt nymålat honom både fram och bak	3:16	" Översett de 7 jungfruarna samt förbättrat dem här och där	1:00
" Satt nya vingar på ängeln Gabriel samt förgyllt de fämare	1:42	" Gjort nytt hår på Kyska Susanna	1:12
" Överstrukit översteprästens pigas tre gånger	0:24	" Gjort världens ända något längre	2:06
" Insatt ny tand i Petri mun samt reparerat tuppens stjärtfjädrar	1:08	" Gjort Röda Havet rent, som var mycket smutsigt	3:24
" Utvidgat himmelen vid pass en halv aln samt ditsatt 15 nya stjärnor	7:32	" Gjort nya skor på Elie hästar samt noga utprickat vägen till himmelen	1:24
" Förbättrat helvetets eldar samt gjort djävulens ansikte något hemskare	2:18	" Inlagt mera vishet i Josefs ansikte samt fernissat Potifars hustru	6:00
" Försilvrat Judas 30 silverpenningar	0:30	" Gjort nya tvagsträck till den blinde Josefs ögon	5:00
" Smetat igen en spricka på Jungfru Maria	0:12	Summa Riksdaler Riksmünt	44:10

Kvitteras
A.P. BJÖRKLUND
Mälarmästare

HÖRSEL ELLER TALHANDIKAPPAD

Då kan texttelefonen vara ett bra hjälpmedel

Med texttelefon kan döva och talhandikappade både hemma och på sin arbetsplats kommunicera med företag, myndigheter och enskilda personer som redan har texttelefon eller via televerkets förmedlingscentral (tel 0010) med de som har en vanlig telefon. Texttelefonen är ett bidragsberättigat hjälpmedel för döva och talhandikappade. Närmare upplysningar genom Hörcentralen (motsvarande) vid större sjukhus resp Länsarbetsnämnden eller Arbetsförmedlingen.

För mer information
Ring 90 200 eller besök närmaste Telebutik.

LUFTEN KÄNNIS TORR
HÄRINNE!

OBS! Nu med HALVERAT andningsmotstånd!

DE' HAR JAG INTE TÄNKT PÅ
- MEN JAG HAR JU STOM-aid!
DEN FUNGERAR SOM-
EN NÄSA!

För ytterligare PRODUKTINFORMATION kontakta

Louis Gibeck AB, Kanalvägen 5, Box 83, S-194 01 Upplands Väsby. Tel. 0760/860 65

BLI MEDLEM! STÖD VÅRT ARBETE!

Du som vill veta mer om RLE eller vill bli medlem kan ta kontakt med närmaste lokal-förening. Vem som vill kan bli medlem.

Du kan också stödja oss genom en årsprenumeration på LARY. Den kostar 50.- som betalas på postgiro 85 17 54-2.

Lokalföreningarnas kontakter:

Gävle: Siv Baglien, Industrivägen 5, 820 20 Ljusne	tel. 0270/686 32
Göteborg: Eric Hermansson, Gitarrgatan 1, 421 41 Västra Frölunda	tel. 031/47 87 63
Linköping: Ann-Britt Eriksson, Fogdev. 3, 612 00 Finspång	tel. 0122/146 53
Lund: Otto Josefsson, Trekantsgatan 3, 230 42 Tygelsjö	tel. 040/46 61 76
Stockholm: Ingegerd Bengtsberg, Lindhagensplan 45, 112 43 Stockholm	tel. 08/50 50 18
Uppsala: Svea Östh, Ymergatan 22 b, 753 25 Uppsala	tel. 018/14 05 32
Växjö: Ulla Bergendahl, Kullagatan 16, 360 51 Hovmantorp	tel. 0478/412 06
Örebro: Arne Folkerman, Västmannagat. 17, 703 42 Örebro	tel. 019/11 46 45

Förbundets kontakter:

Förbundsordförande: Eric Hermansson, Gitarrgatan 1 421 41 Västra Frölunda	tel. 031/47 87 63
Informationssekr: Rolf Fischer, Mönjestigen 23 141 31 Huddinge	tel. 08/711 22 03
Kassaförvaltare: Curt Bengtsberg, Lindhagensplan 45 112 43 Stockholm	tel. 08/50 50 18

Kanslichef: Elise Lindqvist

RLEs KANSLI

Box 360 33, 100 71 STOCKHOLM

Besöksadress: Reimersholmsgatan 5

Tel: 08/68 49 30 Månd. -torsd. 08.00-12.00

Postgiro 85 17 54-2

Årgång 12 nr 4

LARY

Ansvarig utgivare:

Redaktör: Rolf Fischer

Teckningar och layout: Rolf Fischer

Tidningens adress: Mönjestigen 23

141 31 Huddinge, Tel. 08/711 22 03

Utges av RIKSFÖRBUNDET för LAR YNGEKTOMERADE

LARYNGFONDEN

STÖD LARYNGFONDEN MED
EN MINNESGÄVA.

INFLUTNA MEDEL SKALL AN-
VÄNDAS TILL REHABILITE-
RING FÖR MEDLEMMAR IN-
OM RIKSFÖRBUNDET FÖR
LARYNGEKTOMERADE

Tänk På Vår Fond!
Postgiro 91 82 58 - 5

